

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de controle van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van Sted. Inst. voor Handel en Ambachten te Antwerpen

Hoofdstructuur	SO
Instellingsnummer	110031
Instelling	Sted. Inst. voor Handel en Ambachten
Directeur	Line BALIEU
Adres	Eikenstraat 8 - 2000 ANTWERPEN 1
Telefoon	03-212.19.40
Fax	03-212.19.41
e-mail	brigitte.vandenbranden@so.antwerpen.be; line.balieu@so.antwerpen.be
Website/URL	http://www.siha.be
Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
Adres	Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
Scholengemeenschap/Consortium	113506 - SG Noord te ANTWERPEN 6
Adres	Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
Adres	Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
Dagen van het doorlichtingsbezoek	8/10/2012, 9/10/2012, 10/10/2012, 11/10/2012, 12/10/2012, 15/10/2012, 20/11/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	19/12/2012
Datum bespreking verslag met de instelling	16/01/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Vinciane Vanderheyde
Teamleden	Elly De Keyser, Alex Maes, Wouter Schelfhout, Jan Meers

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. RELEVANTE KENMERKEN	4
2. FOCUS VAN DE CONTROLE	4
3. ASPECTEN VAN HET WELZIJNSBELEID	4
3.1 Organisatie	4
3.2 Veiligheid van de leer- en werkomgeving	5
3.3 Gezondheid en hygiëne	7
3.4 Milieu	7
4. STERKTES EN ZWAKTES	9
4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is	9
4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren	9
4.3 Relevante aspecten die de instelling onverwijld moet verbeteren	9
5. ADVIES	10
6. REGELING VOOR HET VERVOLG	10

INLEIDING

Op 8/10/2012, 9/10/2012, 10/10/2012, 11/10/2012, 12/10/2012, 15/10/2012, 20/11/2012 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen.

Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne afzonderlijk van de doorlichting uit te voeren.

Tijdens deze controle voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de aspecten inzake het welzijnsbeleid van de instelling die onderzocht worden.

Het verslag eindigt met het advies en de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het verslag van de controle bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- gunstig beperkt in de tijd;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

1. RELEVANTE KENMERKEN

Contextuele kenmerken

- De interne preventiedienst wordt gestuurd vanuit het Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs Antwerpen. Het Speciaal Overlegcomité (eveneens centraal gestuurd op het niveau SG), de werkgroep Preventie (niveau divisie SO) en de werkgroep Welzijn (niveau SIHA) behartigen het welzijnsbeleid van de school.
- De gebouwen worden ook gebruikt door het Stedelijk Centrum voor Volwassenenonderwijs en andere externe groepen waaronder de Italiaanse les, het ballet, een dansgroep, een kamermuziekorkest, de dansschool Arabesk en de VDAB (draai- en freeslokaal).
- Volgens de databank van de inspectie beschikt de school over één vestigingsplaats die tevens de hoofdplaats is met zetel in de Eikenstraat 8 te Antwerpen. Tijdens het onderzoek bleek dat de studierichtingen Podiumtechnieken en Vrachtwagenchauffeur ook op andere locaties onderwijs krijgen (muziekcentrum Trix en 'D Herbouvilllekaai). Deze twee laatste locaties hebben geen deel uitgemaakt van het onderzoek.
- Er is een masterplan met het vormen van campussen als doel. Hierover blijkt nogal wat onduidelijkheid te bestaan.
- De verschillende afdelingen zitten verspreid in soms sterk verouderde gebouwen. Er is een aanzet tot het verbeteren van onveilige situaties en tot het renoveren van de gebouwen. De verbouwingen gaan meestal gepaard met verhuizingen. In sommige gevallen wordt beroep gedaan op Agion.

2. FOCUS VAN DE CONTROLE

Aspecten van het welzijnsbeleid die in aanmerking kwamen voor onderzoek:

Organisatie van het welzijnsbeleid	Ja
Veiligheid van de leer- en werkomgeving	Ja
Gezondheid en hygiëne	Ja
Milieu	Ja

3. ASPECTEN VAN HET WELZIJSNBELEID

3.1 Organisatie

3.1.1 *Het bestuur van de instelling*

Het welzijnsbeleid vertoont hiaten die tijdelijk nog aanvaardbaar zijn.

Toelichting: Het is onvoldoende transparant of de instelling financiële middelen ter beschikking heeft voor de realisatie van het globaal preventieplan (GPP) en/of de jaaractieplannen (JAP). De budgetten op het GPP zijn doorgaans geschatte kosten en er bestaat geen garantie dat ze zijn opgenomen in de begroting.

Van de meeste machines zijn risicoanalyses opgesteld. Er wordt gewerkt met checklists per lokaal waarop de tekorten worden afgevinkt. Van andere situaties worden zelden risicoanalyses gemaakt (bv. brandveiligheidssituatie blok A, de niet gecompartmenteerde trap- en liftzones ...).

Niet alle aandachtspunten uit de externe verslagen i.v.m. veiligheid zijn opgenomen in de planningsdocumenten (GPP en JAP). Er is slechts gedeeltelijk sprake van een dynamisch risicobeheersingssysteem.

3.1.2 *Comité¹*

Het comité preventie en bescherming op het werk functioneert niet conform de regelgeving of een ander overlegorgaan neemt de taken van het comité preventie en bescherming op het werk niet op.

Toelichting: Er is een overlegcomité op het niveau van de stad Antwerpen waar een beperkt aantal aandachtspunten van het gevoerde preventiebeleid op schoolniveau aan bod komen.

3.1.3 *Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De toepassing van de regelgeving met betrekking tot de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk vertoont hiaten die tijdelijk nog aanvaardbaar zijn.

Toelichting: Naast de overkoepelende preventieadviseur hebben drie personeelsleden een opleiding preventieadviseur gevolgd (niveau 3).

De interne dienst houdt rondgangen met de externe dienst. Het blijkt niet haalbaar te zijn om dit jaarlijks uit te voeren. De interne dienst voorziet om vanaf dit schooljaar haar eigen jaarlijkse rondgang te organiseren en hiervan verslag uit te brengen.

Het verslag met de aanstelling van de preventieadviseurs kon niet worden voorgelegd. Het identificatiedocument vermeldt de aanstelling echter wel.

3.1.4 *Samenwerking met externe dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De externe dienst preventie en bescherming op het werk is gedeeltelijk betrokken bij het welzijnsbeleid.

Toelichting: Het recentste verslag van de externe preventiedienst dateert van 23 mei 2011 en bevat tal van opmerkingen. Niet alle opmerkingen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of jaaractieplan.

3.1.5 *Aankoop- en indienststellingsbeleid*

De interne preventiedienst wordt betrokken bij het aankoop- en indienststellingsbeleid maar er zijn nog hiaten die tijdelijk aanvaardbaar zijn.

Toelichting: De instelling werkt met A- en B-lijsten. Deze lijsten verwijzen naar de betrokkenheid van de preventieadviseur bij het maken van een bestelling.

De preventieadviseur viseert het bestelformulier bij de aankoop van producten/goederen die vermeld staan op de B-lijst. Risicoanalyses, veiligheids- en welzijnsvoorwaarden worden op de bestelaanvraag niet vermeld. Er is geen indienststellingsverslag van alle toestellen.

3.2 **Veiligheid van de leer- en werkomgeving**

3.2.1 *Bewoonbaarheid*

Gebouwen, lokalen en/of hun inrichting vertonen onaanvaardbare tekorten met betrekking tot bewoonbaarheid en/of veiligheid en/of er wordt onvoldoende gevolg gegeven aan klachten.

Toelichting: Er worden inspanningen gedaan om het patrimonium van de instelling stapsgewijs aan te pakken. De onzekerheid over de toekomstige invulling van de locatie i.f.v. het masterplan beïnvloedt gedeeltelijk de renovatie- en verfraaiingswerken. Heel wat lokalen hebben nood aan een opfrisbeurt.

¹ Comité: het comité preventie en bescherming op het werk of een ander overlegorgaan (overlegcomité, personeelsvergadering, werkgroep ...) dat – in die gevallen waar het wettelijk mogelijk is – de taken van het comité preventie en bescherming op het werk op zich neemt.

Er is van ieder lokaal een checklist waarbij tal van veiligheidsaspecten worden gecheckt, o.a.: valgevaar, inrichting, verlichting, omgevingsfactoren, elektriciteit, brand, hygiëne, gevaarlijke producten, aankoop en indienststelling, instructies.

3.2.2 Veiligheid van het domein van de instelling

Op het domein van de instelling is er een direct risico op valgevaar, maar de tekorten zijn tijdelijk aanvaardbaar.

Toelichting: Enkele neuzen van de trappenhal van blok F zijn beschadigd.

3.2.3 Verkeersveiligheid

Het domein van de instelling en de onmiddellijke omgeving zijn voldoende verkeersveilig.

Toelichting: De school is gelegen in een relatief rustige zijstraat in het centrum van Antwerpen.

3.2.4 Brandveiligheid

De instelling beschikt niet over de wettelijk voorziene verslagen en keuringsattesten in verband met brandveiligheid.

Toelichting: De brandveiligheidscontrole werd op 26 november 2012 (na de doorlichtingsweek) uitgevoerd door de preventieadviseur niveau 1. Het brandpreventieverslag werd op 28 november 2012 bezorgd aan de wzb-inspecteurs. Dat verslag vermeldt tal van belangrijke opmerkingen en inbreuken: de trappenhallen en de liften zijn niet gecompartmenteerd; enkele rookmelders en elektrisch bediende rookluiken ontbreken; de betonnen trap met ijzeren leuning van de nooduitgang van blok A is te smal; aan enkele nooddeuren ontbreken krukken; de brandlast in de kelder van blok E is hoog; ... Het brandweerverslag spreekt van 'hoog risico' voor de ateliers in de F-blok en wijst op de niet-gecompartmenteerde verbindingen tussen de gebouwen.

Van de vestigingsplaatsen 'muziekcentrum Trix' (studierichting Podiumtechnieken) en 'D Herbouvillekaai' (studierichting Vrachtwagenchauffeur) kon geen brandveiligheidsverslag of risicoanalyse worden voorgelegd.

Maandelijks is er een algemeen nazicht van de instelling. De preventieadviseurs zijn er zich van bewust dat tal van situaties in het kader van brandveiligheid (voornamelijk compartimenteringen in de gebouwen en de brandtrap van gebouw A) dringend moeten aangepakt worden. Van deze situaties zijn geen risicoanalyses opgesteld. Een deel van deze aanpassingen zijn opgenomen in het globaal preventieplan. Het uitblijven van sommige aanpassingen zou vooral te wijten zijn aan het tekort aan financiële middelen.

De verslagen over de onderhoudswerken van de infrastructuur verwijzen naar opmerkingen gegeven door de brandweer. De brandblussers worden gekeurd door de brandweer.

3.2.5 Evacuatie

De preventieve maatregelen en/of de voorzieningen met betrekking tot een mogelijke evacuatie vertonen tekorten die tijdelijk aanvaardbaar zijn.

Toelichting: Niet alle lokalen beschikken over instructies betreffende evacuatie. Op tal van plaatsen ontbreken de pictogrammen. Volgens het brandpreventieverslag moet de procedure van het evacuatiescenario van blok F worden geoptimaliseerd.

3.2.6 Veiligheid van de elektrische installatie(s) en liften

De elektrische installatie(s) en/of de liften voldoen niet en kunnen een acuut en/of permanent gevaar betekenen voor het personeel en de leerlingen/cursisten.

Toelichting: Het keuringverslag (27/10/2011) van de hoogspanningscabine vermeldt dat de installatie niet voldoet. Eveneens besluit het keuringverslag (12/10/2004 en 7/06/2012) van de elektrische laagspanningsinstallaties (blokken E en F, Lange Klarenstraat 11/17 Antwerpen) dat deze niet voldoen aan de voorschriften van het AREI en ARAB. Van de overige blokken zijn geen keuringsattesten van de elektrische laagspanningsinstallaties ter beschikking. Loshangende schakelaars met risico op elektrocutiegevaar worden niet onmiddellijk hersteld.

De school beschikt over zes liften die niet regelmatig (conform de regelgeving) worden goedgekeurd. Het laatste keuringsverslag dateert van 16/12/2011 en bevat opmerkingen.

Op het globaal preventieplan zijn de opmerkingen en de tekorten i.v.m. de elektrische installaties niet opgenomen. Alleen de activiteit 'opvolging alle keuringen' zou hiernaar kunnen verwijzen, maar de risico-inschatting krijgt slechts een 'D'. (Dat betekent dat er alleen 'aandacht' vereist wordt.)

3.2.7 Veiligheid van toestellen²

Essentiële veiligheidsinstructies met betrekking tot het gebruik van toestellen zijn meestal niet schriftelijk voorhanden en/of de gangbare beveiliging ontbreekt of is niet functioneel.

Toelichting: De keuringen van de hefbruggen zijn niet in orde. De laatste keuring dateert van 4/08/2011. De hefbruggen werden verplaatst en zijn weer in gebruik. Nochtans is de indienststelling nog niet gebeurd.

Op tal van plaatsen zijn de veiligheidsinstructiekaarten onvoldoende aangepast aan het doelpubliek. Doorgaans beschikken de machines over de basisveiligheden.

Er is geen procedure voor het buiten gebruik stellen van toestellen.

3.3 Gezondheid en hygiëne

3.3.1 Sanitaire installaties

De sanitaire installaties en toebehoren zijn niet conform de regelgeving.

Toelichting: Het sanitair is verouderd en voldoet niet. Op een paar locaties is er sterke geurhinder van de toiletten (bv. 8ste verdieping van blok A). Er zijn plannen om de sanitaire ruimten te renoveren in 2013.

Niet bij alle toiletten is er toezicht.

3.3.2 EHBO

De instelling beschikt over voldoende voorzieningen om EHBO te bieden.

Toelichting: De school beschikt over een goed uitgerust EHBO-lokaal.

3.3.3 Rookverbod

De manier waarop de instelling met het rookverbod omgaat, is tijdelijk aanvaardbaar.

Toelichting: Het rookverbod wordt niet altijd nageleefd.

3.3.4 Voedingsmiddelenhygiëne

Niet van toepassing

Toelichting: De preventieadviseurs melden dat er geen maaltijden op school bereid worden. Er wordt ook geen beroep gedaan op een traiteurdienst.

3.4 Milieu

3.4.1 Omgaan met gevaarlijke producten

De manier waarop de instelling met gevaarlijke producten omgaat, vertoont tekorten die tijdelijk aanvaardbaar zijn.

Toelichting: De school beschikt niet over wetenschapsklassen.

Niet alle MSDS-fiches zijn ter beschikking.

² Toestellen: alles (apparaten, speeltuigen, installaties, machines, werkposten, gereedschappen, ...) wat mogelijk aanleiding kan geven tot een verhoogd risico voor personeel en/of leerlingen/cursisten.

3.4.2 *Zwembaden*

Niet van toepassing

4. STERKTES EN ZWAKTES

4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is

- Het engagement van de preventieadviseurs.
- De checklists per lokaal.
- De EHBO-ruimte.

4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren

- Alle opmerkingen/inbreuken van de externe en interne verslagen opnemen in het globaal preventieplan en/of jaaractieplan.
- Een jaarlijkse rondgang uitvoeren met de interne dienst en hiervan verslag uitbrengen.
- Voorzien in risicoanalyses en veiligheids- en welzijnsvoorwaarden bij de bestelling van machines/producten die een risico inhouden.
- De onzekerheid over de toekomstige invulling van de locatie i.f.v. het masterplan wegnemen.
- Instructies en pictogrammen aanbrengen betreffende de evacuatie.
- De veiligheidsinstructiekaarten aanpassen aan het doelpubliek.
- Het rookverbod naleven.

4.3 Relevante aspecten die de instelling onverwijld moet verbeteren

- Tegemoet komen aan alle opmerkingen/inbreuken van het brandpreventieverslag.
- Alle vestigingsplaatsen voorzien van een brandpreventieverslagen.
- Voorzien in alle keuringsverslagen.
- Tegemoet komen aan alle opmerkingen/inbreuken van alle verslagen van de elektrische hoog- en laagspanningsinstallatie.
- De sanitaire installaties aanpassen conform de regelgeving.
- Voorzien in gebudgetteerde financiële middelen voor de realisatie van het globaal preventieplan en jaaractieplan.
- Tegemoet komen aan alle opmerkingen/inbreuken van alle interne en externe verslagen.

5. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies **gunstig beperkt in de tijd** voor de erkenningsvoorwaarden met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Relevante aspecten die de instelling onverwijld moet verbeteren:

- Tegemoet komen aan alle opmerkingen/inbreuken van het brandpreventieverslag.
- Alle vestigingsplaatsen voorzien van een brandpreventieverslagen.
- Voorzien in alle keuringsverslagen.
- Tegemoet komen aan alle opmerkingen/inbreuken van alle verslagen van de elektrische hoog- en laagspanningsinstallatie.
- De sanitaire installaties aanpassen conform de regelgeving.
- Voorzien in gebudgetteerde financiële middelen voor de realisatie van het globaal preventieplan en jaaractieplan.
- Tegemoet komen aan alle opmerkingen/inbreuken van alle interne en externe verslagen.

6. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf 19 december 2015 kunnen aantonen dat er voldoende geremedieerd werd om de tekorten volgens de vooropgestelde termijnen weg te werken.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Vinciane Vanderheyde

Datum: 8/10/2012, 9/10/2012, 10/10/2012, 11/10/2012, 12/10/2012, 20/11/2012

Voor kennisname namens de directie/het schoolbestuur:

Line BALIEU